

Dosarul nr. 3ra-1191/17

Instanța de fond: Judecătoria Centru mun. Chișinău – N. Mazur

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – M. Guzun, Iu. Cotruță, N. Simciuc

DECIZIE

06 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Iulia Sîrcu,
Ion Druță, Mariana Pitic,
Luiza Gafton, Maria Ghervas,

examinând recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „B.M.O. Grup”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Societatea cu Răspundere Limitată „B.M.O. Grup” împotriva Serviciului Vamal și Biroului Vamal Chișinău, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor privind anularea actelor administrative,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2017, prin care a fost respins apelul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „B.M.O. Grup” și menținută hotărârea Judecătoria Centru mun. Chișinău din 12 aprilie 2016,

C O N S T A T Ă :

La 07 aprilie 2015 SRL „B.M.O. Grup” s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată, cu majorările și micșorările ulterioare, împotriva Serviciului Vamal și Biroului Vamal Chișinău, solicitând constatarea ilegalității și anularea răspunsurilor Serviciului Vamal nr. 28/20-2555 din 04.03.2015, nr. 28-11/3725 din 30 martie 2015 prin care s-a respins ca tardivă cererea prealabilă; nr. 28/20-5174 din 05 mai 2015, nr. 28/20-5813 din 19 mai 2015, prin care a fost respinsă cererea privind efectuarea recalculării T.V.A., obligarea Serviciului Vamal să- i recunoască dreptul de a i se recalcula și să efectueze recalcularea taxei pe valoare adăugată achitată la importul produsului din zootehnie în formă naturală, animale vii din specia porcină rasa (hypor-pietrain) de specie domestică de greutate sub 50 kg, începând cu data de 25 aprilie 2014 în conformitate cu art. 96 lit. b) liniuța a cincea Cod Fiscal, obligarea Serviciului Vamal de a restituie SRL „B.M.O. Grup” supraplata la T.V.A. în mărime de 656 023,31 lei. (f.d. 4-14, 44-53, 148-149, vol. I)

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat, că în perioada 17 aprilie 2014 -13 ianuarie 2015 a importat prin intermediul Postului Vamal Chișinău intern 3 „Varnița”

– Industrială și a Postului Vamal Chișinău intern 7 (Stăuceni) produse din zootehnie în formă naturală, masă vie: animale vii din specia porcină rasa (hypor-pietrain) de specie domestică de o greutate sub 50 kg, cu valoarea mărfii în vamă de 6 385 645,08 lei.

La importul produselor în cauză, SRL „B.M.O. Grup” a prevăzut în declarația vamală cota T.V.A. de 20 %, față de produsul enumerat supra, fiind achitată pe contul Biroului Vamal Chișinău, în contul bugetar de stat de către SRL „B.M.O. Grup” suma de 1 277 128,4 lei.

Potrivit Ordinului Serviciului Vamal nr. 192 din 25 aprilie 2014 s-a dispus aplicarea cotei reduse de 8 % a T.V.A. la produsele din fitotehnie și horticultură în formă naturală și producției din zootehnie în formă naturală, conform modificărilor operate la prevederile art. 96 lit. b) Cod Fiscal, întrate în vigoare la data de 25 aprilie 2014. Această modificare a legislației urma să fie comunicată de șefii birourilor vamale – brokerilor vamali și declaranților, inclusiv urmând a fi efectuate acțiunile necesare pentru introducerea modificărilor în cadrul Sistemului Informațional „Asycuda World”.

În opinia acestuia se consideră îndreptățită să solicite restituirea supraplății de 656 023,31 lei, achitate pentru T.V.A. la importul produsului din zootehnie în formă naturală, animale vii din specia porcină rasa (hypor-pietrain) de specie domestică de greutate sub 50 kg, începând cu data de 25 aprilie 2014, în conformitate cu modificările legislației, calculată la cota 8% T.V.A., ori modificările respective nu au fost aduse la cunoștință de către șefii birourilor vamale brokerului vamal și acestuia. Astfel, SRL „B.M.O. Grup” la depunerea declarațiilor vamale și achitarea drepturilor de import din eroare a efectuat o supraplată la T.V.A. în mărime de 656 023,31 lei, aplicând cota de 20% T.V.A. deși legea stabilește pentru categoria respectivă de produs importat, cota de 8 % T.V.A.

Pentru remedierea situației pe cale amiabilă la data de 24 februarie 2015 s-a adresat către Serviciul Vamal cu o cerere prealabilă, prin care a solicitat constatarea supraplății la T.V.A., efectuată în perioada 17 aprilie 2014 -13 ianuarie 2015, referitor la produsele importate din zootehnie în formă naturală, masă vie, cât și dispunerea restituirii supraplății la T.V.A.

Prin răspunsul Serviciului Vamal nr. 28/20-2555 din 04 martie 2015 s-a respins ca tardivă cererea prealabilă cu referire la art. 289 Cod Vamal.

La 18 martie 2015 SRL „B.M.O. Grup” s-a adresat către Serviciul Vamal cu o cerere de revizuire a răspunsului Serviciului Vamal nr. 28/20-2555 din 04 martie 2015, menționând că prevederile art. 266 Cod Fiscal stipulează că partea poate depune cerere de restituire a sumei plătite în plus în termen de 6 ani din data efectuării achitărilor. Respectiv, Serviciul Vamal nu poate invoca expirarea termenului de prescripție.

Prin răspunsul Serviciului Vamal nr. 28-11/3725 din data de 30 martie 2015 s-a reiterat poziția expusă în răspunsul la cererea prealabilă nr. 28/20-2555 din 04 martie 2015.

La 21 aprilie 2015 SRL „B.M.O. Grup” a depus cerere către Serviciul Vamal, prin care a solicitat efectuarea recalculării taxei pe valoarea adăugată la import. Prin răspunsul nr. 28/20-5174 din 05 mai 2015 Serviciul Vamal a comunicat, că prin Legea nr. 50 din 03 aprilie 2015 a fost modificat art. 96 liniuța a cincea a Codului

Fiscal. Constituția Republicii Moldova prevede că Legea intră în vigoare la momentul publicării în Monitorul Oficial, iar actul administrativ produce efecte numai în timpul cât este în vigoare și nu poate fi retroactiv sau ultra activ. Prin urmare, Legea nr. 50 intră în vigoare din data publicării 07 aprilie 2015.

Ulterior, la 13 mai 2015 SRL „B.M.O. Grup” a depus în adresa Serviciului Vamal o cerere de revizuire a răspunsului din 05 mai 2015, care, prin răspunsul nr. 28/20-5813 din 19 mai 2015 Serviciul Vamal a reiterat poziția expusă anterior și nu are temei legal de revocare a acesteia.

Prin încheierea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 21 decembrie 2015 a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu de partea pârâtului Ministerul Finanțelor. (f.d. 122-123, vol. I)

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 12 aprilie 2016 s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de către SRL „B.M.O. Grup”, ca fiind tardivă. (f.d. 204, 209-217, vol. I)

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 23 mai 2017 a respins apelul declarat de SRL „B.M.O. Grup”, a menținut hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 12 aprilie 2016. (f.d. 79, 80-87, vol. II)

Nefiind de acord cu soluția instanței de apel, la 22 august 2017 reprezentantul SRL „B.M.O. Grup”, avocatul Cotună Andrian a contestat-o cu recurs, solicitând casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2017 și a hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 12 aprilie 2016, cu emiterea unei noi hotărâri privind admiterea acțiunii. (f.d. 90-104, vol. II)

Recurentul în conformitate cu art. 432 CPC a invocat următoarele temeiuri de declarare a recursului:

1. Normele de drept material au fost încălcate și aplicate eronat prin ne aplicarea unei legi care trebuia să fie aplicată, prin aplicarea unei legi care nu trebuia să fie aplicată cât și prin interpretarea în mod eronat a legii;

2. Aprecierea probelor de către instanța de apel a fost arbitrară;

3. Încălcările comise de către instanța de apel au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului (societății comerciale).

La 24 octombrie 2017 Biroul Vamal Centru a depus referință, solicitând de a considera recursul inadmisibil, iar în cazul în care instanța de recurs va considera admisibil recursul, în temeiul art. 445 alin. 1, lit. c) CPC de a-l respinge drept neîntemeiat cu menținerea deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2017. (f.d. 129-134, vol. II)

Serviciul Vamal la data de 07 noiembrie 2017 a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului ca fiind neîntemeiat. (f.d. 138-143, vol.II)

Conform prevederilor art. 434 alin. (1) CPC recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 23 mai 2017, expediată prin intermediul oficiului poștal cu scrisoarea de însoțire nr. 11190-3 din 05.07.2017, însă confirmarea recepționării nu este în materialele cauzei. (f.d. 88, vol. II)

În condițiile descrise instanța de recurs consideră că cererea de recurs din 22 august 2017 este depusă în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. 2 al CPC, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din 15 noiembrie 2017 a considerat recursul admisibil.

Potrivit art. 441 CPC în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. 1 al CPC judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Conform art. 445 alin. 1, lit. c) CPC instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

SRL „B.M.O. Grup” s-a adresat cu prezenta acțiune, contestând ilegalitatea răspunsurilor Serviciului Vamal și solicitând restituirea supraplății achitate în mărime de 20% T.V.A. la importul produselor din zootehnie în formă naturală, animale vii din specia porcină rasa (hypor-pietrain) de specie domestică de greutate sub 50 kg, începând cu data de 25 aprilie 2014, în legătură cu modificările operate în Codul Fiscal.

Prima instanță, judecând cauza, a respins acțiunea înaintată de SRL „B.M.O. Grup” ca fiind tardivă, hotărârea primei instanțe fiind menținută prin decizia instanței de apel.

Instanțele ierarhic inferioare și-au argumentat soluția prin prisma prevederilor art. 289 Codului Vamal, care stabilește termenul de 10 zile calendaristice de contestare a actelor administrative, acțiunilor sau inacțiunilor organelor vamale, de la data comunicării actului sau efectuării acțiunii/inacțiunii.

Instanța de recurs constată soluțiile instanțelor inferioare incorecte din considerentele ce preced.

Potrivit speței la data de 24 februarie 2015 SRL „B.M.O. Grup” s-a adresat către Serviciul Vamal al Republicii Moldova cu o cerere prealabilă, prin care a solicitat ca organul vamal să constate supraplata la T.V.A., efectuată de SRL „B.M.O. Grup” în perioada 25 aprilie 2014 – 13 ianuarie 2015, referitor la produsele importate din zootehnie în formă naturală, masă vie cât și a solicitat dispunerea restituirii supraplății la T.V.A. în mărime de 656 023,31 lei. În motivarea cererii s-a indicat faptul că eroarea a fost comisă de declarant ca urmare a necunoașterii modificărilor legislative operate în codul fiscal privind cota redusă de 8% a T.V.A., la importul produselor din fitotehnie și horticultură în formă naturală și producției din zootehnie în formă naturală, intrate în vigoare la data de 25 aprilie 2014. În opinia declarantului la depunerea declarațiilor vamale el a efectuat din eroare o supraplată la T.V.A. în mărime de 656 023,31 lei, aplicând cota standard a T.V.A. de 20%. În scopul

remedierii situației a solicita Serviciului vamal restituirea sumei plătite în plus, însă Serviciul Vamal, prin răspunsul nr. 28/20-2555 din 04 martie 2015, recepționat de reclamant la 16 martie 2015, a respins ca tardivă cererea prealabilă, invocând drept temei prevederile art. 289 Cod Vamal, potrivit căruia acțiunile sau inacțiunile organelor vamale pot fi atacate în termen de 10 zile calendaristice de la data efectuării acțiunii/inacțiunii. Organul vamal a considerat că declarațiile vamale, la care s-a făcut referință, au fost perfectate în perioada 01 mai 2014 – 13 ianuarie 2015, iar „B.M.O Grup” a depus cerere de recalculare a taxei vamale la data de 24 februarie 2015, mult peste termenul stabilit de art. 289 Cod vamal.

Totodată organul vamal a indicat că recurentului nu-i sunt aplicabile prevederile art.130 Cod vamal.

Această logică a fost parcursă și de către instanțe la soluționarea litigiului, necătând la argumentul recurentului că el nu contestă proceduri vamale, sau acțiuni/inacțiuni ale organelor vamale, dar își reevaluează propriile acțiuni privind întocmirea și prezentarea declarațiilor vamale, în care a admis o eroare de calcul a taxei pe valoare adăugată la importul producției din zootehnie în formă naturală, masă vie efectuată din propria inițiativă, care a dus la crearea unei supraplăți la T.V.A. în mărime de 656 023,31 lei.

Instanța de recurs observă, că instanțele au interpretat greșit prevederile art. 130 Cod vamal. Potrivit acestei norme persoanele juridice și persoanele care desfășoară activitate de întreprinzător fără a se constitui persoană juridică dispun de dreptul la restituirea drepturilor de import sau de export în cazul recalculării drepturilor de import sau de export în urma comiterii unor erori tehnice și/sau de calcul, precum și în cazul când au fost încasate sume ale drepturilor de import sau de export nedatorate conform legislației.

Conform noțiunilor de la art. 1 Cod Vamal, prin drepturi de import; drepturi de export este desemnată - taxa vamală, taxa pentru procedurile vamale, taxa pe valoarea adăugată, accizele și orice alte sume care se cuvin statului la importul de mărfuri, încasate de organul vamal în conformitate cu legislația; taxa pentru procedurile vamale, orice alte sume care se cuvin statului la exportul de mărfuri, încasate de organul vamal în conformitate cu legislația. Prin urmare, taxa pe valoare adăugată, restituirea căreia o solicită recurentul, este parte componentă a drepturilor de import și cade sub incidența art.130 Cod Vamal.

În conformitate cu prevederile art. 31, alin. 1 Cod Vamal importul este regimul vamal în care mărfurile introduse pe teritoriul vamal primesc statutul de mărfuri puse în liberă circulație numai după ce sunt plătite drepturile de import și sunt aplicabile măsurile de politică economică.

Conform art. 117, lit. b), în colaborare cu art. 119 ale Codului Vamal în cazul trecerii mărfurilor peste frontiera vamală și în alte cazuri prevăzute de legislație, se percep, ca drepturi de import și, respectiv, drepturi de export, următoarele: taxa pe valoarea adăugată. Aplicarea taxei pe valoarea adăugată mărfurilor introduse pe teritoriul vamal se efectuează în conformitate cu legislația.

La caz, se constată că SRL „B.M.O. Grup” a importat începând cu 25 aprilie 2014 produsele din zootehnie în formă naturală, animale vii din specia porcină rasa (hypor-pietrain) de specie domestică de greutate sub 50 kg, cu valoarea mărfii în

vamă de 6 385 645,08 lei, achitând T.V.A. în mărime de 20 %, ceea ce constituie suma de 1 277 128,4 lei.

SRL „B.M.O. Grup” consideră că a achitat eronat taxa pe valoare adăugată în mărime de 20% și solicită restituirea supraplusului de taxă achitată.

T.V.A. este impozitul de stat care reprezintă o formă de colectare la buget a unei părți a valorii mărfurilor livrate, serviciilor prestate care sînt supuse impozitării pe teritoriul Republicii Moldova, precum și a unei părți din valoarea mărfurilor, serviciilor impozabile importate în Republica Moldova.

Potrivit art. 6, alin. 5, lit. b Codul Fiscal sistemul impozitelor și taxelor de stat include: b) taxa pe valoarea adăugată.

Prin urmare, modul de calculare și achitare a T.V.A. este reglementat de Codul Fiscal.

În conformitate cu prevederile art. 266, alin. 1 Codul Fiscal cererea de compensare ori de restituire a sumelor plătite în plus sau a sumelor care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituite poate fi depusă de contribuabil în termen de 6 ani din data efectuării și/sau apariției lor.

În urma celor relatate și în conformitate cu normele aplicabile speței rezultă, că restituirea sumei taxei de stat, la caz T.V.A., achitate în plus poate fi solicitată de către contribuabil în termen de 6 ani din data efectuării sau apariției lor.

SRL „B.M.O. Grup” la data de 24 februarie 2015 s-a adresat către Serviciul Vamal cu cerere, prin care a solicitat constatarea supraplății la T.V.A., efectuată în perioada 17 aprilie 2014 -13 ianuarie 2015 și dispunerea restituirii acesteia. Prin urmare, SRL „B.M.O. Grup” în termen s-a adresat cu cerere către Serviciul Vamal privind constatarea și restituirea supraplății la T.V.A.

Din speță se atestă că instanțele de judecată ierarhic inferioare au interpretat eronat normele de drept material cu privire la momentul curgerii termenului de prescripție. Fiindcă cauza a fost examinată în ordine de apel doar prin aspectul tardivității acțiunii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a transmite pricina la rejudecare în vederea examinării fondului.

Potrivit art.432, alin. 4 CPC „săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului”.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a constatat o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul lărgit ajunge la concluzia de a casa integral decizia Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2017 și de a restitui prezenta pricină civilă la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

La rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele indicate, să se expună asupra argumentelor participanților la proces, să verifice și alte circumstanțe ce prezintă importanță pentru soluționarea corectă a litigiului, să aprecieze sub toate aspectele, complet și obiectiv, conform exigențelor art. 130 CPC, probele administrate pe dosar, și în dependență de situația stabilită, în raport cu

normele de drept material care reglementează relațiile civile, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

În conformitate cu art. art. 444, 445 alin. 1, lit. c), 445 alin. 3 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „B.M.O. Grup”.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2017 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Societatea cu Răspundere Limitată „B.M.O. Grup” împotriva Serviciului Vamal și Biroului Vamal Chișinău, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor privind anularea actelor administrative.

Se remite cauza la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

judecători

Ion Druță

Mariana Pitic

Luiza Gafton

Maria Ghervas